

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Data posiedzenia: 24 kwietnia 2012 r.

Nr posiedzenia: 16

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji senator Jerzy Chróścikowski.

- Porządek posiedzenia:**
1. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej – cd.; COM(2011)625.
  2. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynków”) – cd.; COM(2011)626.
  3. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – cd.; COM(2011)627.
  4. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej – cd.; COM(2011)628.
  5. Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady określającego środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych – cd.; COM(2011)629.
  6. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 w związku ze stosowaniem płatności bezpośrednich dla rolników w odniesieniu do roku 2013 – cd.; COM(2011)630.
  7. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do systemu płatności jednolitych i wsparcia dla plantatorów winorośli – cd.; COM(2011)631.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Przemysław Błaszczyk, Jerzy Chróścikowski, Beata Gosiewska, Henryk Górski, Andrzej Grzyb, Jan Maria Jackowski, Kazimierz Jaworski, Andrzej Kobiak, Marek Konopka, Ireneusz Niewiarowski, Grzegorz Wojciechowski, Roman Zaborowski,

– zaproszeni goście:

- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
  - podsekretarz stanu Tadeusz Nalewajk,
  - dyrektor Departamentu Finansów Aleksandra Szelałowska,
  - dyrektor Departamentu Płatności Bezpośrednich Joanna Czapła,
  - zastępca dyrektora Departamentu Rynków Rolnych Kazimierz Żmuda,
  - główny specjalista w Departamencie Rynków Rolnych Ewa Mazgajska,
  - zastępca dyrektora Departamentu Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej Waldemar Guba,
  - radca ministra w Departamencie Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej Benjamin Gawlik,
  - zastępca dyrektora w Departamencie Rynków Rolnych Lech Durski,

- naczelnik Wydziału Upraw Polowych, Rynku Cukru i Izoglukozy w Departamencie Rynków Rolnych Marian Borek,
- zastępca dyrektora w Departamencie Rozwoju Obszarów Magdalena Nowicka,
- naczelnik Wydziału Wyrobów Winiarskich, Napojów Spirytusowych i Rejestracji Producentów Wyrobów Akcyzowych w Departamencie Rynków Rolnych Krzysztof Potocki,
- Ministerstwo Finansów:
  - naczelnik Wydziału Akredytacji i Finansowania Agencji Płatniczych w Departamencie Polityki Regionalnej i Rolnictwa Piotr Biały,
- Parlament Europejski:
  - poseł Janusz Wojciechowski,
- Sejm RP:
  - przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi poseł Krzysztof Jurgiel,
  - poseł Robert Telus,
- Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej:
  - prof. dr hab. Beata Jeżyńska,
  - dr Radosław Pastuszko,
  - Małgorzata Szymańska,
- branżowe i zawodowe związki rolnicze:
  - członek rady Krajowej NSZZ RI Solidarność Andrzej Sniegula,
  - starszy specjalista w biurze Krajowej Rady Izb Rolniczych Małgorzata Ramantowska,
  - zastępca przewodniczącego Związku Zawodowego Wsi i Rolnictwa Tadeusz Kościuk,
  - dyrektor biura Krajowej Federacji Producentów Zbóż Joanna Leśniewska,
- pracownik Biura Spraw Międzynarodowych i Unii Europejskiej Kancelarii Senatu analytik Barbara Wieliczko.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Stanowisko rządu w sprawie projektu rozporządzenia przedstawił podsekretarz stanu w ministerstwie rolnictwa Tadeusz Nalewajk. Polska wyraża negatywne stanowisko wobec zaproponowanego sposobu zwiększenia pozytywnego oddziaływania środowiskowego, polegającego na przeznaczaniu na działania w tym zakresie 30% kopert krajowych płatności. Mimo dodatkowych wymogów i związanych z tym kosztów administracyjnych i ekonomicznych trudno ocenić środowiskową wartość dodaną zaproponowanych zmian. Większość tego typu celów jest już realizowanych poprzez stosowanie norm dobrej kultury rolnej, zgodnej z ochroną środowiska, a także pozostałych elementów zasady wzajemnej zgodności. Ponadto pomimo starań o wzmocnienie wymogów środowiskowych, w tym klimatycznych, nie można wykluczyć negatywnego globalnego efektu „zazielenienia” płatności bezpośrednich, co może być skutkiem ewentualnego przeniesienia części produkcji rolnej z Unii Europejskiej do regionów bardziej wrażliwych pod względem środowiskowym.

Podczas dyskusji zwracano uwagę, że propozycja przeznaczania 7% gruntów na obszary ekologiczne stwarza niebezpieczeństwo rozbieżności z celami dyrektywy 2009/28/WE w zakresie promowania odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz przeciwdziałania zmianom sposobu użytkowania gruntów. W Polsce, podobnie jak w innych krajach UE, najwięcej energii ze źródeł odnawialnych pozyskuje się z biomasy leśnej. Z uwagi na jej ograniczone zasoby realizacja ambitnych celów UE w zakresie OZE wymaga większego wykorzystania biomasy pochodzenia rolniczego. Podnoszono również, że ograniczenie obszaru upraw rolniczych w sytuacji wzrostu zapotrzebowania na surowce rolnicze będzie oznaczać większą presję na zmiany w sposobie użytkowania gruntów, a także może prowadzić do wzrostu importu surowców z krajów trzecich.

Komisja w wyniku głosowania nie poparła projektu rozporządzenia.

Opinię komisji na posiedzeniu Komisji Spraw Unii Europejskiej przedstawi senator Grzegorz Wojciechowski.

Konkluzja Komisja nie poparła projektu rozporządzenia.

Ad 2. Stanowisko rządu w sprawie projektu rozporządzenia przedstawił zastępca dyrektora Departamentu Rynków Rolnych w ministerstwie rolnictwa Lech Durski. Rząd RP z zadowoleniem przyjął, że Komisja Europejska zaproponowała utrzymanie mechanizmów interwencji publicznej i dopłat do prywatnego przechowywania produktów jako podstawy siatki bezpieczeństwa, stabilizującej funkcjonowanie rynków rolnych. Mimo korzystnej koniunktury na rynkach rolnych, efektywność siatki bezpieczeństwa nie może być jednak osłabiana ze względu na obserwowaną od wielu lat rosnącą zmienność cen rolnych. W tym kontekście rząd RP ocenia, iż dla stabilizacji rynków rolnych właściwe może być także utrzymanie – dotychczas skutecznych – instrumentów regulacji podaży (kwoty w sektorze cukru i kwoty mleczne). Za właściwe uznano działania ukierunkowane na zwiększenie siły przetargowej producentów rolnych. Wiceminister Tadeusz Nalewajk stwierdził, że większe zorganizowanie rynków nie powinno powodować zakłóceń konkurencji i segmentacji europejskiego rynku produktów rolnych. Projekt rozporządzenia stanowi podstawę do dalszych dyskusji nad zapewnieniem skutecznej, wspólnej organizacji rynków w kolejnej perspektywie finansowej, w wielu miejscach wymaga jednak ulepszenia.

Podczas dyskusji zwracano uwagę, że zmiany cen środków produkcji i sytuacja na rynkach rolnych powinny być powodem do urealnienia poziomu cen referencyjnych, co zapewniłoby odpowiedni poziom wsparcia. Podnoszono także, że w programach operacyjnych należałoby uwzględnić nowe mechanizmy, ściśle ukierunkowane na zarządzanie kryzysowe, np. ubezpieczenia kredytowe, a także zwiększyć intensywność unijnej pomocy finansowej, obliczonej na podstawie wartości produkcji sprzedanej przez organizacje producentów. W toku dyskusji mówiono również o zwiększonej roli i znaczeniu producentów rolnych w łańcuchu żywnościowym, wynikającej z ujednoczenia i rozszerzenia na wszystkie sektory wspólnej organizacji rynków rolnych przepisów dotyczących uznawania organizacji i ich zrzeszeń.

Komisja po wysłuchaniu informacji przedstawionej przez przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przeprowadzeniu dyskusji i w wyniku głosowania nie zajęła stanowiska w sprawie projektu rozporządzenia. Przyjęła natomiast opinię, którą na posiedzeniu Komisji Spraw Unii Europejskiej przedstawi senator Grzegorz Wojciechowski.

Konkluzja Komisja nie zajęła stanowiska w sprawie projektu rozporządzenia.

Ad 3. Stanowisko rządu w sprawie projektu rozporządzenia przedstawiła Magdalena Nowicka, zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów w ministerstwie rolnictwa. Rząd RP opowiada się za zwiększeniem udziału środków przeznaczonych na II filar w budżecie wspólnej polityki rolnej (WPR) dla zapewnienia jej niezbędnej skuteczności w kontekście nowych zadań i uwarunkowań. Wysokość środków z II filara przeznaczonych dla Polski powinna pozostać co najmniej na takim samym poziomie, szczególnie ze względu na niezakończenie w naszym kraju procesu przekształceń strukturalnych i modernizacji w rolnictwie. Aby zapewnić zrównoważony i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, trzeba wykorzystać nie tylko instrumenty WPR, ale także – w odpowiednim stopniu – polityki spójności. Należy zadbać o to, aby rozwiązania te nie prowadziły do zwiększenia obciążeń administracyjnych, wynikających m.in. z konieczności harmonizacji systemu programowania i wdrażania II filara.

W toku dyskusji zwracano uwagę, że w projekcie rozporządzenia trafnie zidentyfikowano cele i priorytety rozwoju obszarów wiejskich w UE. Niepokój budzi jednak brak powiązań proponowanych zapisów z rozporządzeniem o wspólnych ramach strategicznych (WRS). Dotyczy to zwłaszcza określenia współzależności pomiędzy priorytetami rozwoju obszarów wiejskich a celami tematycznymi, wymienionymi w rozporządzeniu WRS. Zwrócono uwagę, że w ramach priorytetów rozwoju obszarów wiejskich w niewystarczającym zakresie uwzględniono wsparcie: konkurencyjności sektora przetwórstwa produktów rolnych i gospodarstw rolnych, poprawy warunków życia oraz rozwoju mikro- i małych przedsiębiorstw, funkcjonujących na obszarach wiejskich.

Komisja po wysłuchaniu informacji przedstawionej przez przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz przeprowadzonej dyskusji poparła projekt rozporządzenia.

Opinię komisji na posiedzeniu Komisji Spraw Unii Europejskiej przedstawi senator Jerzy Chróścikowski.

Konkluzja Komisja poparła projekt rozporządzenia.

Ad 4. Stanowisko rządu w sprawie projektu rozporządzenia przedstawiła Aleksandra Szelągowska, dyrektor Departamentu Finansów w ministerstwie rolnictwa. Rząd RP opowiada się za zminimalizowaniem liczby wymaganych kontroli przeprowadzanych przez agencje płatnicze, organa certyfikujące i służby audytowe Komisji Europejskiej. Zmniejszyłyby to koszty i obciążenia administracyjne. Trzeba ujednoczyć zasady kontroli w obu filarach WPR w taki sposób, aby nie spowodowało to w przyszłości komplikacji systemu kontroli w II filarze w porównaniu z zasadami określonymi we wspólnych ramach strategicznych.

Podczas dyskusji zwracano uwagę na szereg uproszczeń zawartych w projekcie. Przewidziano zmniejszenie liczby agencji płatniczych i wzmocnienie roli organu kontrolującego. Ma to uczynić system bardziej transparentnym i zmniejszyć obciążenia zarówno organów administracji krajowych, jak i służb Komisji Europejskiej. Negatywnie oceniono propozycje, które prowadzą do zwiększenia obciążeń budżetów państw członkowskich w związku z rozliczeniem kwot nienależnie wypłaconych i niedzyskanych oraz odzyskiwaniem kwot w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości i zaniedbań.

Komisja po wysłuchaniu informacji przedstawionej przez przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi i w wyniku przeprowadzonej dyskusji poparła projekt rozporządzenia.

Opinię komisji na posiedzeniu Komisji Spraw Unii Europejskiej przedstawi senator Jerzy Chróścikowski.

Konkluzja Komisja poparła projekt rozporządzenia.

Ad 5. Stanowisko rządu w sprawie projektu rozporządzenia przedstawił zastępca dyrektora Departamentu Rynków Rolnych resortu rolnictwa Lech Durski. Właściwa realizacja celów WPR jest uzależniona od zastosowania odpowiedniego poziomu wsparcia rynku. W zależności od instrumentów poziom tego wsparcia jest określany poprzez: ceny referencyjne, limity środków przeznaczone na implementację instrumentów, intensywność wsparcia. Doświadczenia ostatnich lat we wdrażaniu instrumentów wsparcia rynku wskazują na potrzebę wypracowania rozwiązań umożliwiających sprawne dostosowywanie poziomu cen referencyjnych do uwarunkowań rynkowych, w tym rosnących cen produkcji.

W trakcie dyskusji podnoszono, że projekt rozporządzenia budzi wątpliwości co do zakresu realizacji zapisów art. 43 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Oprócz zagadnień wskazanych przez KE powinny być w nim ujęte środki dotyczące wszystkich wypadków ustalania cen referencyjnych, korekt płaconych cen wynikających z różnej jakości towarów, pomocy i ograniczeń ilościowych zawartych w rozporządzeniu o jednolitej wspólnej organizacji rynków rolnych (WORR). Wysokość cen referencyjnych, ww. korekt cen, pomocy i ograniczeń ilościowych powinny być określone samodzielnie przez Radę lub wspólnie przez Radę i Parlament Europejski w rozporządzeniu o jednolitej WORR. Środki określone w projekcie powinny w sposób jednoznaczny i klarowny wyznaczać kryteria i zasady ustalania wsparcia rynku.

Komisja po wysłuchaniu informacji przedstawionej przez przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w wyniku przeprowadzonej dyskusji poparła projekt rozporządzenia.

Opinię komisji na posiedzeniu Komisji Spraw Unii Europejskiej przedstawi senator Jerzy Chróścikowski.

Konkluzja Komisja poparła projekt rozporządzenia.

Ad 6. Stanowisko rządu w sprawie projektu rozporządzenia przedstawiła Joanna Czapla, dyrektor Departamentu Płatności Bezpośrednich w resorcie rolnictwa. W opinii rządu, objęcie w nowych państwach członkowskich pełnym wsparciem gospodarstw, które otrzymują powyżej 5 tys. EURO, jest rozwiązaniem właściwym m.in. z uwagi na generalnie niższy od średniej w UE poziom płatności bezpośrednich w tych państwach.

W trakcie dyskusji wskazywano na potrzebę, aby rozwiązania przejściowe zaproponowane w projekcie rozporządzenia zapewniły równe warunki konkurencji rolnikom z nowych i starych państw członkowskich UE.

Komisja po wysłuchaniu informacji przedstawionej przez przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w wyniku przeprowadzonej dyskusji poparła projekt rozporządzenia.

Opinię komisji na posiedzeniu Komisji Spraw Unii Europejskiej przedstawi senator Jerzy

Chróścikowski.

Konkluzja Komisja poparła projekt rozporządzenia.

Ad 7. Stanowisko rządu w sprawie projektu rozporządzenia przedstawił naczelnik Wydziału Wyrobów Winiarskich, Napojów Spirytusowych i Rejestracji Producentów Wyrobów Akcyzowych w Departamencie Rynków Rolnych Krzysztof Potocki. Zdaniem przedstawiciela ministerstwa rolnictwa, przyjęte rozwiązania powinny ułatwić przejście z obecnie stosowanego systemu płatności w rozumieniu tytułu III rozdziału 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009.

Podczas dyskusji zwrócono uwagę, że dla państw członkowskich, będących beneficjentami takich programów wsparcia, które obecnie mogą korzystać z elastycznego przenoszenia środków wsparcia plantatorów winorośli do systemu płatności jednolitych, konieczność podjęcia ostatecznej decyzji w tym zakresie do 1 grudnia 2012 r. jest problematyczna, zwłaszcza przed zakończeniem całej reformy WPR.

Komisja po wysłuchaniu informacji przedstawionej przez przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w wyniku przeprowadzonej dyskusji poparła projekt rozporządzenia.

Opinię komisji na posiedzeniu Komisji Spraw Unii Europejskiej przedstawi senator Jerzy Chróścikowski.

Konkluzja Komisja poparła projekt rozporządzenia.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową.

Opracowano w BPS, BKS